

Ποῦ βαίνομεν;

Τὸ δημοσιουπάλληλικὸν πρόβλημα

Τοῦ κ. Μ. Δ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ

Διευθυντοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας

Ἡ κατάστασις τῶν δημοσίων υπαλλήλων, χαρακτηριστικὸν στοιχεῖον ἔχει καὶ τὴν προφανῆ σήμερον πληθώραν αὐτῶν, διὰ τὴν ὁποίαν ὁ κ. Μ. Γ. Γεωργαντᾶς, ἀντιπρόεδρος τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, προτείνει ἐν τῷ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 24/1/1947 φύλλῳ τῆς ἡμερησίας «Ἐστία» ὁρισμένα μέτρα σεισαχθείας τῶν ἐξ υπαλλήλων ὑποχρεώσεων τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐν τῷ συμφέροντι καὶ τῶν τελευταίων τούτων ἥτοι:

α) Ἀπαγόρευσιν νέων διορισμῶν ἐπὶ μίαν πενταετίαν καὶ μὴ πλήρῳσιν ἐπομένως καὶ τῶν κενουμένων ἐν τῷ μεταξύ θέσεων λόγῳ θανάτου ἢ ἀποχωρήσεως δι' ὑπέρβασιν νομίμου ὁρίου ἡλικίας ἢ ἄλλης ἀποβολῆς β) Ἐφαρμογὴν συστήματος ἐθελουσίας ἐξόδου τῶν υπαλλήλων ἐπὶ μίαν 4ετίαν γ) Ἀναθεώρησιν τῶν ὁργανισμῶν τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν καὶ παραμονὴν εἰς τὰς μετ' αὐτὴν ὁριστικῶς διατηρουμένας θέσεις τῶν ἐχόντων τὰ καλῦτερα προσόντα καὶ ἀξίαν ἐκ τῶν ἡδὴ ὑπηρετούντων υπαλλήλων καὶ δ) συνταγματικὴν κατοχύρωσιν τῶν μέτρων τούτων.

Δεδομένου ἐν τούτοις ὅτι ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία ἐξ ἧς καὶ μόνον αἱ νέαι θέσεις ἀπορρέουν, δυσκολεῖται νὰ προσάσῃ ὑπὸ τὴν συνήθη διαδικασίαν τὰ δημοσίου οἰκονομικά κατὰ τῆς θεσιθρίας καὶ θεσπίζει καὶ ἰδρύει μετὰ πρώτην συζήτησιν ἢ μετ' οὐδεμίαν συζήτησιν νέας θέσεις καὶ παρέχει μάλιστα ἐξουσιοδοτήσεις πρὸς ἰδρυσιν τοιούτων κατὰ τὴν κρίσιν τῶν οἰκείων ὑπουργῶν, παρίσταται ἀνάγκη πρὸς τοὺς ἀνωτέρω, νὰ συμπληρωθῇ καὶ ἡ διαδικασία τῆς ἰδρύσεως τῶν δημοσίων θέσεων. Καὶ νὰ καταστήσῃ αὕτη συνθετωτέρα καὶ σκολιὰ, ἀξιούσα θετικώτερα περὶ τοῦ ἀπαραιτήτου τῶν νέων μονίμων θέσεων στοιχεῖα.

Εἶναι τῇ ἀληθείᾳ πολὺ περιέργον νὰ προχωρήσῃ τόσον πολὺ τὸ Κράτος εἰς κατοχυρώσεις ἰδιωτικῶν ἐπαγγελμάτων, πολὺ κακῶς κατὰ τὴν ταπεινὴν ἡμῶν γνώμην, καὶ νὰ μὴ διακηρύσῃ κεκορησμένας τὰς ἰδίας αὐτοῦ ὑπηρεσίας, ἀλλὰ νὰ προβαίῃ εἰς νέους διορισμούς, αὐθάνους ἐκ τούτων ἀδιακρίτως τὰ μόνιμα τοῦ προϋπολογισμοῦ βάρη.

Προτείνομεν λοιπὸν νὰ ὁρισθῇ ἐν τῷ Συντάγματι, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἀναθεωρήσεώς του, ὅτι διὰ τὴν ἰδρυσιν μονίμων θέσεων τοῦ Κράτους θὰ ἀπαιτῆται ἐφεξῆς καὶ νόμος καὶ ἔγκρισις ἐπιτροπῆς ἐξ ἀνωτάτων ἰσοβίων λειτουργῶν αὐτοῦ καὶ παρέλευσις ὁρισμένου χρόνου δοκιμασίας αὐτῶν. Ἀνάλογον στάδιον θετικῆς δοκίμου νὰ ὁρισθῇ καὶ διὰ τοὺς τὸ πρῶτον προσλαμβανομένους υπαλλήλους, μέχρις οὗ οὗτοι καταστῶσι μόνιμα τοῦ προϋπολογισμοῦ βάρη.

Ἡ «Ἐπιτροπὴ τῶν ἰσοβίων», ὡς τὴν ἀποκαλοῦμεν, θὰ ἀποφαινέται δις ἢ καὶ τρίς ἐντός μιᾶς τριετίας ἢ καὶ πενταετίας—αὕτη νὰ ὀρίσῃ τὸν χρόνον—περὶ τῆς ἀνάγκης ἢ μὴ ἰδρύσεως μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς προτεινομένης μονίμου θέσεως. Δύναται νὰ χρησιμοποιοῖ ἄλλο μέτρον κρίσεως διὰ τὰς θέσεις, τῶν ὁποίων ἡ ἀπόδοσις ἐκτιμᾶται εἰς ποσότητα καὶ ἄλλο διὰ τὰς θέσεις τῶν ὁποίων ἡ ἀπόδοσις ἐκτιμᾶται εἰς ποιότητα. Θὰ δέχεται, θ' ἀκούῃ καὶ θὰ ἐξετάζῃ καὶ τὰς εἰσηγήσεις τῶν οἰκείων ὑπουργῶν καὶ τὰς συζητήσεις τῶν νομοθετικῶν σωμάτων καὶ τὰς γνώμας τῶν ἐνδιαφερομένων ὁργανώσεων κλπ.

Θὰ ἔχῃ βοηθητικὰ ὄργανα διὰ τὴν συλλογὴν καὶ τὸν ἔλεγχον καὶ ἄλλων στοιχείων ἀπαραιτήτων διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς πλεόν ἐλλόγου ὁργανώσεως τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ἰσοβίων δύναται νὰ ἀποφαινέται καὶ ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἐὰν εἶναι σκόπιμος ἢ μὴ ἡ ἀνάληψις ὑπὸ τῆς πολιτείας νέων προτεινομένων ἀρμοδιοτήτων ἢ παρεμβάσεων ἢ ἐπεκτάσεων αὐτῶν. Ἐὰν ἡ Βουλὴ ἐπιμένῃ διαφωνοῦσα ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου θὰ δύναται νὰ χαρακτηρίσῃ τὰς ἐπ' αὐτοῦ γνώμας τῆς Ἐπιτροπῆς ὡς ἐχούσας θέσιν καὶ δύναμιν ἀπλῆς συστάσεως, πράττουσα τοῦτο δι' ἡτιολογημένης ἀποφάσεώς της καθ' ἑκάστην νέαν τῶν δοκίμων θέσεων ἐξετάσιν.

Τοιοιτοτρόπως ἡ σύμπτωσις γνωμῶν Βουλῆς καὶ Ἐπιτροπῆς τῶν ἰσοβίων θὰ εἶναι ἀπαραίτητος μόνον ἐπὶ τοῦ σημείου ἐὰν ὑπάρχουσαι ἀρμοδιότητες ἢ παρεμβάσεις τῆς πολιτείας ἢ προτεινόμεναι νέαι τοιαῦται ἢ ἐπεκτάσεις αὐτῶν δύναται νὰ ἐξυπηρετῶνται ἀπὸ τὰς ὑπαρχούσας δημοσίας θέσεις ἢ πρέπει νὰ ἰδρυθῶσι νέαι πρὸς τοῦτο θέσεις καὶ πόσαι.

Αἱ ἔκτακτοι λεγόμεναι θέσεις δύναται νὰ ὁρισθῶσι παγίως εἰς ὁρισμένον κατ' ἀνώτατον ὅριον ποσοστὸν τῶν μονίμων τοιούτων. Εἰς τὸ ποσοστὸν τοῦτο θὰ περιλαμβάνωνται καὶ αἱ θέσεις τῶν ὁποίων ἡ «Ἐπιτροπὴ τῶν ἰσοβίων» θὰ ἐνέκρινε δοκιμαστικῶς προσωρινὴν κατ' ἐξαίρεσιν λειτουργίαν. Ἡ προσωρινότης αὐτῶν θὰ διήρκει ἐπὶ ὁρισμένον, τὸ πολὺ μέχρι 5 ἐτῶν, χρονικὸν διάστημα μετὰ τὴν ἐπιφύλαξιν νὰ κρίνῃ ἡ ἐπιτροπὴ κατὰ σύντομα χρονικά διαστήματα, ἂν πρέπει αἱ ῥηθεῖσαι θέσεις νὰ διατηρηθῶσιν ἀκόμη προσωρινῶς ἢ νὰ καταργηθῶσιν, ἢ νὰ καταστῶσι θέσεις μόνιμοι ἥτοι μόνιμα τοῦ προϋπολογισμοῦ βάρη. Αἱ ὑπὸ δοκιμὴν αὐτῶν ὑπηρεσίαι θὰ δύναται ἐν τῷ μεταξύ νὰ διεξάγονται καὶ παρὰ μονίμων υπαλλήλων.

Ὁ χῶρος δὲν ἐπιτρέπει νὰ ἀναπτύξωμεν περισσότερο τὴν πρότασίν μας. Προσθέτομεν μόνον ὅτι ἂν δὲν λειτουργήσῃ θεομὸς ἀνασχετικὸς, ὁ προτεινόμενος ἢ ἄλλος, ὁ πληθωρισμὸς τῶν υπαλλήλων καὶ ἡ συναισθηματικὴ εὐτέλεια θὰ ἐπανεέλθῃ καὶ πάλιν. Εἶναι δὲ προτιμότερον νὰ μειωθῇ κατὰ τι ἢ ἐλαστικότης καὶ ἡ εὐχέρεια προσαρμογῆς τοῦ ἀριθμοῦ τῶν υπαλλήλων πρὸς τὰς ἀνάγκας τῶν κρατικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ νὰ γίνουσι ἐνδεχομένως καὶ λάθη περὶ τὴν ἐκτίμησιν τῶν τελευταίων τούτων παρὰ νὰ καταπνέωμεν εἰς τὸ μέγα αὐτὸ καὶ μακροχρόνιον καὶ ἐπιζήμιον καὶ οἰκτοῦν χάσμα μεταξύ τῶν ἀποδοχῶν τῶν υπαλλήλων καὶ τῶν πραγματικῶν ἀναγκῶν αὐτῶν.

Εἶναι πικρὸν καὶ αὐθαδὲς νὰ λέγωμεν, ἐν σχέσει πρὸς τὸ χάσμα τοῦτο, εἰς εὐδὲς ὑπηρετήσαντας υπαλλήλους ὅτι ἂν δὲν τοὺς ἀρέσῃ (τοὺς υπαλλήλους) ἄς φύγουν. Εἶναι τὸ ἴδιον ὥσπερ ἐλέγωμεν ἐν μέσῳ πελάγει εἰς ἐπιβρασθέντας ἐνὸς ὑπερῶκεανείου μετὰ τὴν ῥητὴν ἢ σιωπηρὰν προϋπόθεσιν προμηθείας τροφῶν καὶ ὕδατος, ἐπαρκῶν διὰ τὴν ποντοπλοΐαν ὅτι δὲν ὑπάρχουν ἐπαρκῆς ἐφόδια καὶ εἶναι ἐλεύθεροι νὰ ἀποχωρήσουν τοῦ πλοίου.

Εἶναι ἐπίσης πολὺ πρόχειρον νὰ λέγωμεν «τὸ Κράτος δὲν ἔχει, δὲν δίδει». Τὸ Κράτος λέγεται Κράτος καὶ μπορεῖ νὰ ἔχῃ. Ἡμεῖς δὲ ἡ κοινωνία πιστεύοντες εἰς τὴν ἠθικὴν τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν ὡς ἀπαραίτητον συμπλήρωμα τοῦ θεοῦ δικαίου καὶ ἀναγνωρίζοντες τὴν ἀνάγκην αὐτῆς οφείλομεν νὰ συμπτύξωμεν εἰς τὸ «νὰ ἔχῃ» ἢ τοῦλάχιστον νὰ μὴ ἀντιδρῶμεν ποικιλοτρόπως εἰς τοῦτο.

Θὰ ἦτο δυνατόν ἀκόμη νὰ χρησιμοποιηθῶσι καὶ (Συνέχεια εἰς τὴν σελίδα 36)

ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟΫΠΑΛΛΗΛΙΚΟΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελίδα 18)

ἄλλα μέτρα πρὸς περιστολὴν τοῦ κακοῦ τῆς πληθώρας ὑπαλλήλων καὶ πρόληψιν ἐπανόδου αὐτοῦ, ἄλλα προσωρινὰ καὶ τινὰ ἄλλα μόνιμα. Πέραν ὅμως ὅλων τῶν μέτρων τούτων χρειάζεται καὶ γενικωτέρα προσπάθεια πρὸς περιορισμὸν τῆς βαθυτέρας αἰτίας συμφορήσεως τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν ἥτοι τῆς παγίας καὶ πιεστικῆς δυσαναλογίας μεταξὺ τοῦ δυναμένου καὶ θέλοντος νὰ ἐργασθῇ πληθυσμοῦ ἡμῶν καὶ τῆς διαθεσίμου βιοποριστικῆς ἐργασίας ἐν τῇ χώρᾳ. Προσπάθεια ἐπίσης διὰ προσφορωτέραν τοῦλάχιστον κατανομήν τῆς τελευταίας ταύτης διὰ καταλλήλου προσανατολισμοῦ τῶν νέων καὶ νεανίδων μας, ἀσκουμένη τῇ ἐπεμβάσει τοῦ Κράτους εἴτε ὑπὸ τύπον συστηματικῆς διαφωτίσεως εἴτε καὶ ὑπὸ τύπον ἐπιταγῆς. Ἐὰν οἱ συμπαθέστατοι Ἀμερικανοὶ ἐβοήθουν εἰς ὀργανωμένην ἀποκατάστασιν πολλῶν νέων δημοσίων ὑπαλλήλων εἰς χώρας τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐπιναστευτικὰς ἥτοι δυναμένας νὰ δεχθῶσι μετανάστας, θὰ παρεῖχον ἄλλην μίαν εὐεργεσίαν πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Κοινωνίαν.

Περὶ τούτων ἀναφέραμεν καὶ εἰς ἰδίαν ἡμῶν μελέτην ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐρευνα ἐπὶ τῆς ἀνεργίας ἐν Ἑλλάδι» ἐκτυπωθεῖσαν εἰς τὸ Ἐθνικὸν Τυπογραφεῖον. Ἀντίτυπα τῆς μελέτης ταύτης εὐρίσκονται εἰς τὴν Ἐθνικὴν βιβλιοθήκην καὶ τὴν βιβλιοθήκην τῆς Βουλῆς.